

Сучко О. С. – студентка ІV курсу географічного факультету СНУ імені Лесі Українки;
Карпюк З. К. – к. г. н, ст. викл. кафедри фізичної географії СНУ імені Лесі Українки

Бальнеологічно-рекреаційний потенціал санаторію-профілакторію «Журавка»

Постановка проблеми. Рекреаційні потреби людини за своїм походженням мають фізіологічну сутність. Очевидна тенденція

© Сучко О. С., Карпюк З. К., 2018

сучасності – скорочення фізичних навантажень, натомість зростання розумових та нервово-психічних. Природну рівновагу між витратами життєвих сил на роботі та їх відновленням забезпечує відпочинок. Обираючи його вид і географічний район рекреації керуються певними цілями, установками, бажаннями. Дослідження у сфері рекреалогії, що здатні виявити можливості використання і розвитку ресурсно-екологічного потенціалу території, набувають усе більшого наукового і практичного значення [4; 5]. Волинська область має значний туристично-рекреаційний потенціал для організації відпочинку та оздоровлення, проте розвиток рекреаційної сфери стримується низкою проблем, у т. ч. номенклатурою і якістю послуг, транспортною доступністю, різновідомчою належністю санаторно-курортних установ, станом їхнього майнового комплексу тощо.

Метою статті є оцінка природно-рекреаційного потенціалу санаторію-профілакторію «Журавка» для здійснення лікувально-оздоровчої діяльності, реабілітації постраждалих військовослужбовців неоголошеної війни в Україні, відпочинку та активізації туризму. Курортно-оздоровчий заклад руйнується впродовж кількох десятиліть, тому актуальним є питання швидкого відновлення функціонування установи.

Виклад основного матеріалу. Санаторій-профілакторій «Журавка» знаходиться у с. Журавичі Ківерцівського району Волинської області. Ефективні лікувальні властивості навколишніх торфовищ та джерел мінеральних вод були виявлені у 30-х роках минулого століття та підтверджені Варшавською геолого-розвідувальною експедицією. Перед другою світовою війною був споруджений санаторій. Волинський «курорт для панства і офіцерів» у Журавичах спеціалізувався на лікуванні опорно-рухового апарату та травної системи насамперед військовослужбовців, що страждали на різні недуги через неодноразові поранення, переохолодження, виснажливі переходи. Вони приїздили навіть із Європи. В архівних документах про історію села за 1952 р. є відомості про те, що «...в селі є потужне радіоактивне вододжерело, на базі якого з 1928 по 1939 рік функціонував бальнеологічний санаторій, який під час війни був знищений» [1]. Відновлення функціонування оздоровниці на 55 місць відбулося у 1987 р. Сприяв цьому Дмитро Телішевський – тодішній начальник лісового і мисливського господарства Волинської області. Установа була взята на баланс державного підприємства «Колківський лісгосп». Санаторій на сьогодні знаходиться в оперативному управлінні Волин-

ського обласного управління лісового та мисливського господарства. На його території розміщені спальний і лікувальний корпуси, їдальня, адмінбудинок, складські приміщення, електропідстанція, свердловина з лікувальною водою. За 11 років до 1998 р. на території закладу було оздоровлено понад дві тисячі працівників лісового господарства і об'єднання «Волиньдерев». Окрім того, в «Журавці» оздоровлювалися та лікувалися мешканці сусідніх населених пунктів, районів та областей. Це пояснювалося тим, що лікування в санаторії було ефективним, а путівки можна було придбати за доступними цінами.

Основним природним багатством санаторію-профілакторію є мінеральні води, лікувальні властивості яких забезпечують оздоровлювальний ефект на 98 %. Лікувальні хлоридно-натрієві води Журавичівського родовища характеризуються підвищеною мінералізацією – 12–13 мг/л, мають домішки бромю, йоду, радону. Згідно із результатами досліджень їхніх фізико-хімічних властивостей, що проводились спеціалістами Одеського науково-дослідного інституту курортології, вони придатні для лікування та реабілітації хворих з проблемами опорно-рухового апарату, радикулітами, невритами, ревматизмом, атеросклерозом, гіпертонією, серцево-судинними, шлунковими, урологічними і гінекологічними захворюваннями [2; 3; 5]. Окрім мінеральних вод важливе значення також мають розміщені неподалік торфовища, що містять лікувальні гіпсові купоросні торфи з мінералізацією 2–3 г/л. Ці торфові грязі масткі, мають високу теплоємність, бактерицидність, гігроскопічність, малу теплопровідність. У них є багато органічних сполук: бітуми, віск, смоли, органічні кислоти, дубильні речовини, лігніни, цукор, крохмаль, ефірні масла, бальзами та ін. З неорганічних складників є окиси заліза, солі амонію, сполуки бору, барію, стронцію, титану, цирконію, ванадію, срібла, хрому, золота, йоду та ін. [3]. Ці грязі нагрівають до температури 40 °С і прикладають до хворих місць. Крім того, сприятливі кліматичні особливості і навколишні соснові бори підвищують рекреаційні можливості закладу. Незважаючи на численні позитивні результати у лікуванні недуг, санаторій 20 років тому перестав функціонувати. На даний час будівля санаторію потребує значних капіталовкладень та ремонту, залучення державних та міжнародних інвестицій. Відновлення його діяльності необхідне насамперед для реабілітації військовослужбовців, які постраждали від військових конфліктів, зокрема на сході України.

Висновки. Санаторій-профілакторій «Журавка» має необхідні бальнеологічні ресурси та умови для здійснення рекреаційної діяльності. Наразі необхідна реконструкція його майнового комплексу, визначення відомчої належності, відновлення функціонування.

Джерела та література

1. Богуш М. І. Ківерцівщина: кризь віки і долі: історико-краєзнавчі нариси / М. І. Богуш, Г. Павленко. Луцьк: Надстир'я, 2006.
2. Герасимчук З. В. Регіональна політика розвитку рекреаційного природокористування: механізми формування та реалізації: монографія / З. В. Герасимчук, Н. В. Коленда, Л. М. Черчик. Луцьк: Надстир'я, 2007. 172 с.
3. Єрко І. В. Аналіз основних показників розвитку санаторно-курортної сфери Волинської області [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.geography.trpu.edu.ua>
4. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навч. посіб. 2-ге вид. / В. І. Стафійчук. Київ: Альтерпрес, 2008. 264 с.
5. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навч. посіб. / Н. В. Фоменко. Київ: Центр навч. л-ри, 2007. 311 с.